

Wrocław, dnia 17 stycznia 2007 r.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA WE WROCŁAWIU
ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 15/17
50-044 WROCŁAW
tel. 343-11-36, 342-10-32 fax. 342-87-77

P/06/073
LWR-41027-1/2006

Sekretariat Rektora AWF	
Nr sprawy	R-081-5/2006
Wpłyn	2007-01-19
Zał.	

Pan
prof. dr hab. Tadeusz KOSZCZYC
Rektor
Akademii Wychowania Fizycznego
we Wrocławiu

Szanowny Panie Rektore!

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2001 r. Nr 85, poz. 937 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu skontrolowała Akademię Wychowania Fizycznego we Wrocławiu, zwaną w dalszej treści „Uczelnią lub AWF”, w zakresie udzielania pomocy materialnej dla studentów w latach 2004 – 2006 r. (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 18 grudnia 2006 r. oraz omówione w tym dniu na naradzie pokontrolnej, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Rektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Uczelni w badanym zakresie, pomimo stwierdzonych uchybień, nie mających zasadniczego wpływu na skontrolowaną działalność AWF.

1. Obowiązujący w roku akademickim 2005/2006 regulamin pomocy materialnej dla studentów (zwany dalej „Regulaminem”) wprowadzony został zgodnie z przepisami obowiązującej wówczas ustawy o szkolnictwie wyższym¹, przez Rektora Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu², w porozumieniu z Uczelnianą Radą Samorządu Studenckiego (zwaną dalej „URSS”). Po wejściu w życie, z dniem 1 września 2005 r., nowej ustawy Prawo

¹ ustawa z dnia 12 września 1990 r. o szkolnictwie wyższym (Dz. U. nr 65, poz. 385, ze zm.)
² zarządzenie nr 27/2005 Rektora Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu z dnia 3 czerwca 2005 r.

o szkolnictwie wyższym³, modyfikacje zasad udzielania pomocy, dotyczące ustanowienia stypendium mieszkaniowego i na wyżywienie, wprowadzone zostały do stosowania przez Prorektora do spraw Studenckich i Sportu Akademickiego, w uzgodnieniu z Rektorem, jednak bez dokonania zmiany Regulaminu, co ocenić jednak należy jako uchybienie formalne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia zgodność z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym przyjętych zasad udzielania pomocy materialnej dla studentów dotyczących kryteriów przyznawania stypendiów: mieszkaniowego, na wyżywienie, socjalnego osobom pozostającym w rodzinie, za wyniki w nauce, zapomóg. Zgodny był także zakres oferowanej przez Uczelnię pomocy materialnej, okres na jaki przyznawane były stypendia oraz ich comiesięczne wypłaty, jak również skład i sposób powoływania komisji stypendialnych oraz nadzór nad ich działalnością.

2. Formalne uchybienia stwierdzono natomiast w zakresie dostosowania zapisów Regulaminu przyznawania pomocy materialnej do postanowień przepisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Kontrola wykazała bowiem, że w Regulaminie ustalono, że zapomoga losowa może być udzielana tylko raz w semestrze, podczas gdy cytowana ustawa w art. 183 ust. 2 stanowi, że student może otrzymać zapomogę dwa razy w roku akademickim. Takie określenie terminu przyznania zapomogi mogło pozbawić możliwości otrzymania ewentualnie należnej zapomogi, np. w sytuacji wystąpienia zdarzenia losowego dwukrotnie w semestrze w roku akademickim. W Regulaminie określono ponadto, że studentowi, który terminowo (tj. do 10 października) złożył wniosek o pomoc materialną, wraz z zasadniczymi dokumentami, ale na żądanie komisji stypendialnej obowiązany był dostarczyć inne dodatkowe dokumenty w terminie do 10 listopada, wypłata stypendium socjalnego realizowana była od grudnia, bez wyrównania. Ograniczeń takich nie przewidywała ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym.

Niedostosowany był również zapis w Regulaminie dotyczący pozbawienia stypendium socjalnego studentów, którzy odbywają praktyki na podstawie umowy o pracę, a także na podstawie skierowania, jeżeli są pokrywane koszty wyżywienia, ponieważ Prawo o szkolnictwie wyższym wyłączeń takich nie przewidywało, a student odbywający praktykę nie traci praw studenckich. Ponadto w kryteriach przyznawania stypendium socjalnego, w odniesieniu do osób samotnie gospodarujących nieuwzględniono, że wysokość dochodu, uprawniająca do

³ ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. nr 164, poz. 1365)

ubiegania się o stypendium socjalne, stosownie do art. 179 ust. 3 cytowanej ustawy, nie mogła być niższa niż 461 zł.

Ponadto w regulaminie Domu Studenckiego „Spartakus” Uczelnia wprowadziła zasadę pierwszeństwa w uzyskaniu miejsca w akademiku m.in. dla studentów osiągających wysokie wyniki w nauce oraz w sporcie, członków URSS i Studenckiego Towarzystwa Naukowego – niezgodną z art. 185 ust. 1 Prawa o szkolnictwie wyższym. Nadmienić jednocześnie należy, że wobec niepełnego wykorzystania miejsc w DS, tj. na poziomie 81%, przyjęte w tym zakresie na AWF zasady nie powodowały negatywnych następstw dla studentów.

Uczelnia wprowadziła także wymóg reprezentowania klubu zrzeszonego w AZS dla uzyskania stypendium za wyniki w sporcie, co było, w ocenie NIK, niezgodne z art. 181 ust. 1 cytowanej ustawy. Najwyższa Izba Kontroli nie podziela przy tym opinii Pana Rektora, przedstawionej na naradzie pokontrolnej, że szczególne udogodnienia w zakresie udzielania pomocy materialnej studentom reprezentującym AZS AWF są uzasadnione ze względu na fakt, iż studenci ci promują Uczelnię, ponieważ zgodnie z art. 103 ust. 3-6 Prawa o szkolnictwie wyższym, fundusz pomocy materialnej dla studentów nie jest przeznaczony na cele promocyjne szkół wyższych.

Kontrola wykazała również, że postanowienia Regulaminu dotyczące terminu wypłaty stypendiów i terminu składania podań o stypendia socjalne pozostawały w sprzeczności. bowiem jako termin wypłaty stypendiów ustalono 5 dzień każdego miesiąca, a podania o stypendia socjalne studenci mogli składać do 10 października. W konsekwencji oznaczało to, że nie jest możliwe wypłacenie stypendiów socjalnych za październik w regulaminowym terminie. Listy wypłat stypendiów za październik i listopad sporządzone zostały dopiero 10 listopada 2005 r., tj. po terminie wypłat stypendiów za listopad. Wskutek tego stypendia za październik o wartości 220,9 tys. zł i listopad o wartości 208,1 tys. zł, łącznie 429,0 tys. zł, co stanowiło 22,7% pomocy materialnej udzielonej w roku akademickim 2005/2006 w kwocie 1.887,4 tys. zł., wypłacone zostały z opóźnieniem odpowiednio: 42 dni i 11 dni, co ocenić należy jako nieprawidłowość.

Ponadto obowiązujący w roku akademickim 2005/2006 wzór wniosku o udzielenie pomocy materialnej nie uwzględniał możliwości otrzymania stypendium mieszkaniowego i na wyżywienie, o których mowa w art. 182 Prawa o szkolnictwie wyższym. W roku akademickim 2006/2007 nieprawidłowość ta została usunięta, bowiem opracowany został nowy wzór wniosku o udzielenie pomocy materialnej.

Jednocześnie Najwyższa Izba Kontroli przyjmuje do wiadomości dodatkowe wyjaśnienia Pana Rektora, iż przyczyną większości uchybień i nieprawidłowości formalno-prawnych odnoszących się do braku nowelizacji wewnętrznych uregulowań Uczelni był fakt, iż pomimo opracowania w terminie przez AWF projektu statutu, ministerstwo, do czasu zakończenia kontroli, nie zatwierdziło go, przez co nie wprowadzono do stosowania m.in. nowych działań legislacyjno-organizacyjnych w Uczelni wynikających z postanowień statutu.

3. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia prawidłowość powoływania komisji stypendialnych i nie wnosi zasadniczych uwag do ich działalności. Zaznaczyć jednak należy, że nie w pełni były jasne przyczyny zróżnicowania decyzji podejmowanych na podstawie wniosków niekompletnych. W badanej próbie 26 wniosków o udzielenie pomocy materialnej (z 523), 13 wniosków (tj. 50%) było niekompletnych, w tym według danych zamieszczonych w 9 wnioskach niekompletnych, dochód kwalifikowałby wnioskującego studenta do objęcia pomocą. W 5 przypadkach (na ww. 9 wniosków) komisje wydziałowe podjęły decyzje pozytywne, a w 4 przypadkach – negatywne. Komisja odwoławcza natomiast, w odniesieniu do wszystkich 4 ww. wniosków rozpatrzonych negatywnie, podjęła decyzje o przyznaniu stypendium, przy czym w 2 przypadkach na podstawie uzupełnionej dokumentacji, a w pozostałych 2 – na podstawie dotychczasowej dokumentacji. Nadmienić także należy, że komisje nie sporządziły zindywidualizowanych uzasadnień pisemnych wskazujących jakie okoliczności były brane pod uwagę przy przyznawaniu pomocy lub nie.

Pozytywnie natomiast należy ocenić fakt, iż studenci byli szeroko informowani o zasadach udzielania pomocy materialnej oraz decyzjach w sprawie jej udzielenia, m.in. podczas obozów adaptacyjnych dla nowoprzyjętych studentów i spotkań z władzami Uczelni w tzw. tygodniu „0”, a także poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Uczelni oraz na tablicach ogłoszeń Regulaminu wraz z załącznikami czy list studentów, którzy uzyskali, bądź nie uzyskali świadczeń.

4. W roku akademickim 2005/2006 Uczelnia nie w pełni realizowała postanowienia art. 174 ust. 4 Prawa o szkolnictwie wyższym, stanowiącym o tym, że środki z dotacji, przeznaczone na stypendia i inne świadczenia socjalne, nie mogą być niższe niż środki przeznaczone na stypendia za wyniki w nauce lub sporcie. Stwierdzono bowiem, że w planie rzeczowo – finansowym na 2006 r. przewidziano wypłatę środków z tego tytułu w kwocie o 40,0 tys. zł niższej od kwoty przeznaczonej na wypłatę stypendiów za wyniki w nauce i sporcie. Natomiast w okresie październik – grudzień 2005 r. i w okresie styczeń – czerwiec 2006 r.

środki z dotacji wypłacone na stypendia i inne świadczenia socjalne były niższe odpowiednio o 104,7 tys. zł (tj. o 28,64%) i o 244,1 tys. zł, (tj. o 32,43%) od kwoty wypłaconej na stypendia za wyniki w nauce i sporcie.

Kontrola wykazała ponadto uszczuplenie przychodów funduszu pomocy materialnej dla studentów w okresie 2004-2006 (I półrocze) w łącznej kwocie 149,8 tys. zł w związku z nieodprowadzeniem na ten fundusz, lecz zaksięgowaniem w przychody działalności podstawowej Uczelni, przychodów uzyskanych z najmu pomieszczeń DS „Spartakus” i stołówki studenckiej. Powyższe działanie było niezgodne z przepisem art. 27a ust. 2 pkt 4 ustawy o szkolnictwie wyższym (art. 103 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym) i stanowiło naruszenie art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości⁴. W konsekwencji stan funduszu, wykazany w sprawozdaniach F-01/s za 2004 r. i 2005 r. o przychodach, kosztach i wyniku finansowym szkół wyższych, w związku z błędnym księgowaniem, był niższy od faktycznego o 115,8 tys. zł. Ponadto sprawozdanie F-01/s za 2004 r. było sporządzone niezgodnie z ewidencją księgową, ponieważ wykazano w nim koszty utrzymania stołówki studenckiej w wysokości o 257,3 tys. zł niższej niż faktycznie, zaś koszty utrzymania domu studenckiego o tą kwotę wyższe.

5. W okresie objętym kontrolą, niezgodnie z art. 27a ust. 3 i 4 ustawy o szkolnictwie wyższym (art. 103 ust. 3 i 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym), stanowiącym o tym, że fundusz pomocy materialnej dla studentów w części dotacyjnej przeznaczają się na wypłaty stypendiów i zapomóg oraz na remonty domów studenckich, dokonano dopłaty ze środków dotacji do utrzymania DS „Spartakus” i pomieszczenia stołówki studenckiej. Po odliczeniu kosztów remontów domu studenckiego i stołówki, dopłata do utrzymania w 2004 r. pomieszczenia wynajętego na stołówkę wyniosła 257,3 tys. zł i stanowiła 50,89 % kosztów jego utrzymania, natomiast dopłata do utrzymania domu studenckiego wyniosła 611,3 tys. zł w 2004 r. i 70,7 tys. zł w 2005 r. i stanowiła odpowiednio 39,1 % i 5,0 % kosztów jego utrzymania.

Kontrola wykazała także nieprawidłowości dotyczące naliczania narzutu kosztów ogólnych. W 2004 r. dokonano bowiem zwiększenia kosztów utrzymania domu i stołówki studenckiej o 15% kosztów bezpośrednich tych obiektów, tj. łącznie o kwotę 469,9 tys. zł, uznając to za narzuty kosztów ogólnych. Takie postępowanie nie wypełniało jednak wymo-

⁴ z dnia 29 września 1994 r. (j.t. z 2002 r. Dz. U. nr 76, poz. 694)

gów § 16 Rozporządzenia w sprawie zasad gospodarki finansowej uczelni⁵, tj. rozliczenia kosztów ogólnych proporcjonalnie do wielkości kosztów bezpośrednich domów i stołówek studenckich, ponieważ obliczona kwota narzutu nie wynikała z podziału kosztów ogólnych Uczelni na poszczególne rodzaje działalności. Należy przy tym podkreślić, że na Uczelni nie były ustalone szczegółowe zasady rozliczania kosztów ogólnych, stosownie do §16 ust. 6 cytowanego Rozporządzenia. Narzutu kosztów ogólnych nie przewidziano także w planach rzeczowo-finansowych pomocy materialnej dla studentów na lata 2004 – 2006.

Przedstawiając Panu Rektorowi powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli, wnosi o:

1. Doprowadzenie Regulaminu pomocy materialnej dla studentów do stanu zgodnego z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, w szczególności w zakresie:
 - formalnego wprowadzenia do Regulaminu postanowień dotyczących stypendium mieszkaniowego i na wyżywienie,
 - zasad: pierwszeństwa uzyskaniu miejsca w DS, częstotliwości przyznawania zapomóg, okoliczności powodujących wyłączenie wypłaty stypendium socjalnego, kryterium przyznawania stypendium socjalnego osobie samotnie gospodarującej, kryteriów przyznawania stypendium sportowego,a także wyeliminowanie wewnętrznych sprzeczności Regulaminu dotyczących terminów składania podań i wypłat stypendiów.
2. Podjęcie działań organizacyjnych w celu wyeliminowania opóźnień wypłat świadczeń pomocy materialnej dla studentów.
3. Rozważenie wprowadzenia zmiany zasad dokumentowania działalności komisji stypendialnych, w celu osiągnięcia pełnej przejrzystości podejmowanych decyzji.
4. Dokonywanie podziału i wypłaty środków dotacji przeznaczonych na stypendia i inne świadczenia socjalne zgodnie z art. 174 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, tj. w kwocie nie niższej niż środki przeznaczone na stypendia za wyniki w nauce lub sporcie.
5. Dokonanie korekty zapisów księgowych funduszu pomocy materialnej dla studentów w zakresie przychodów uzyskanych z najmu pomieszczeń DS „Spartakus” i stołówki stu-

⁵ z dnia 27 sierpnia 1991 r., Dz. U. nr 84, poz.380

denckiej oraz sprawozdań finansowych F-01/s w zakresie zgodności ze stanem faktycznym i z ewidencją księgową.

- 6. Spowodowanie odprowadzenia na fundusz pomocy materialnej dla studentów środków wykorzystanych na działalność podstawową Uczelni w kwocie 149,8 tys. zł oraz podjęcie działań organizacyjnych w celu bieżącego odprowadzania na fundusz wszystkich przychodów uzyskanych z tytułu wynajmowania pomieszczeń DS „Spartakus” i stołówki studenckiej
- 7. Określenie szczegółowych zasad rozliczania kosztów ogólnych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu oczekuje od Pana Rektora w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o podjętych działaniach na rzecz realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego ma Pan Rektor prawo zgłosić na piśmie do Dyrektora Najwyższej Izby Kontroli Delegatury we Wrocławiu umotywowane zastrzeżenia w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały stosownej Komisji NIK o ich rozpatrzeniu.

Pozostaje w wstawiaku
DYREKTOR
 Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
 we Wrocławiu
mgr Andrzej Janusz Myrta